

Ermegaard Trondsdr. Benkestok

Det siste blad av en ærerik saga

Av Henrik Normann

m/tillegg vedr. Benkestok-familien

(Årbok nr. 2/1986 – Meløy Historielag)

I sin bok «Tremasteren Fremtiden» skriver Jonas Lie:

«På et utskjær i Helgeland sitter et par fattige almuesfolk igjen med den gamle, adelige Benkestoks signet. De er de siste av ætten, og i flere familier bevares ennå tradisjoner om en eventyrlig opprinnelse.»

De gamle kunne fortelle så mange sagn fra de tider da «Benkestokmeddeln» var så stor at den ikke kunne telles, men måtte måles skjepevis. Ennå var det de som kunne vise fram eldgamle kjoler av silkebrokade, som hadde tilhørt de adelige fruene og frøkener Benkestok.

En framstående plass i denne sagnkretsen har beretningen om Trond Jonssøns signetring. Det er en massiv gullring med svart agat. På denne er Benkestokenes våpen og initialene T.B.S – Trond Benke-Stok – inngravert. Den har alltid gått i arv fra far til eldste sønn, og skal finnes i slektens eie den dag i dag.

Far til denne Trond Benkestok var Jon Benkestok til Meløy, som var med i sin søster Brynhilds bryllup i Erik Rosenkrantz's gård i Bergen i 1565, men var død før 1593. Han hadde 7 sønner, men merkelig nok har bare en av dem, Trond, etterslekt, og det bare gjennom sitt eneste barn, datteren Ermegaard. Til gjengjeld er hennes etterslekt overmåte tallrik både på Helgeland og i Salten. Både familiene Thomeden, Røberg og Thesen m.fl. kan således ættledes fra henne.

Trond synes å ha vært den mest formuende av brødrene, og Meløygården forble lenge udelt i hans gren av familien. Han døde «paa St. Andreæ Dag» i 1620, og etterlot til datteren Ermegaard både ringen og Meløygården, fritt og kvitt. Riktignok var dens adelige friherrerettigheter gått tapt alt da farfaren Jon giftet seg med en «ufri» (uadelig) kvinne, Birgitte Nielsdr., men likevel var den blitt litt av et herresetet. Om gården skriver Jens Edvard Kraft (1784 – 1853) i sin «Topografisk-Statistisk Beskrivelse over Kongeriget Norge (1820 – 1835)»:

«Melø er en av de største av prestegjeldets øer, beliggende ved munningen av Glomfjorden. Øen, hvorpå sognets kirke staar, er på østsiden høi og berget, men har på vestsiden meget jenvt land med lidet skog og adskillige øer med æg og dunvær under sig. Hele øen udgjør kun een gaard, der imidlertid er en av de største i Nordlandene, da den skylder 23 ½ vog.»

Ermegaard var født i 1610. Hun var således bare 16 år gammel da faren døde i 1626. Det var unge skuldre å lesse ansvaret på, så vi får tro at dette – til å begynne med – mest har hvilt på moren, Gjertrud Peitersdr.

Det var gjerne fast tradisjon på denne tida at de mange døtre til den utdøende norske adelen oftest ble overtatt sammen med godsene av mer eller mindre høyadelige danske lykkejegere, slik som Austråt og Torget, men bare få våget seg opp til Nordlandene, den fattigste og ødsligste avkrok i hele verden.

Unge Ermegaard ble derfor sittende å vente forgjeves på en standsmessig beiler, mens ungdomstiden bare rant bort lik sand mellom hendene på henne. Hun har vel hatt sine svermerier og følt seg fristet til å følge sitt hjertes røst, men det eneste vi kjenner sikkert, er at da den litt aldrende Jon Gundersen omkring 1640 kom og ba om hennes hånd, fikk han den og flyttet inn som husbond på gården.

Hun synes ikke å ha gjort noe uheldig valg, selv om det adelige våpen manglet. Han viste seg å være en drivende kar, som alt året etter ble lensmann i Meløy. Ved siden av gårdsbruket drev han også stort med jektefart og sjøbruk, med utredervirksomhet. Øya må derfor liksom ha våknet til en ny renessanse på hans tid, med liv og travelhet på alle kanter. Fru Ermegaard kunne derfor ofre seg helt for det indre bestyr på den store gården. Dessverre fikk dette en brå slutt ved mannens død så tidlig som i 1665. Hun overlevde sin mann med tretti år, helt til hun selv fant kvilen i 1695.

Ekteskapet skal ha vært velsignet «*med mange barn*», ettersom en gammel krønike forteller, men vi har bevart navnene bare på fem av dem. Fra disse stammer til gjengjeld en overmåte vidt forgrenet slekt – i Meløy og ellers i hele landsdelen.

Etter mannens død ble alt i den store bedrift lesset over på hennes skuldre, ved siden av alt det andre som kvilte der fra før, men hun synes å ha vært lik en av disse sterke sagakvinnene som bare vokste seg tryggere og sterkere etter hvert som kravene vokste. Barna vokste nå også fram, så de kunne tre støttende til. Den betydeligste synes å ha vært den eldste sønnen, Trond, født på Meløy i 1645. Han overtok lensmannsombudet etter faren og bosatte seg på Gåsvær (et lite øyrike i umiddelbar nærhet til Meløy), som vokste fram til et rikt og stort handelssted og knapeleie mens han stod for driften. I tillegg eide han 14 våg av Meløygården og hele Meløy-skagen. Han var derfor litt av en storkakse i sin tid, kjent både på grunn av sine adelige forfedre og sin usedvanlig høge alder. Han døde 95 år gammel i 1740.

Men driften på Gåsvær slukte han vel så totalt at han lite kunne være til hjelp for moren etter farens bortgang. De andre barna ble også spredt til nye heimer og andre oppgaver, så til slutt satt hun igjen der helt alene. Hun synes å ha funnet seg til rette med det, for dermed hadde hun alle tøylene i sine hender, inntil det gikk som et munnheld at før eller seinere ville døden komme på gjesting til hver en gård i bygda.

Bare på Meløygården våget den seg ikke inn!

Det gjorde derimot en annen gjest, som kunne være like nådeløst gruelig – ildsvåden! Til Meløy kom den snikende midtvinters i mørke natta i 1683. Hovedlåna var sikkert reist etter bergensk byggeskikk – stor og ruvende, i to høgder og med svai i taket ettersom tømringa sank i nøvene, og den var bare blitt stadig mere åpen og gissen med årene. Ildstedene var åpne, og da skulle det også brensel til. Sjøl skatendene og risveden ble brukt på kjøkkenet. Ei lita glo hadde så gjømt seg vekk mellom rusk og rask mens den venta på sin tid. Da den kom, stod hele gården snart i lys låge. Det be et bål som lyste opp leia i vinternatta, milelangt både sørover og nordover, for gården var bygd lik de gamle stortunanleggene med en mengde hus og buer, hvert til sitt bruk. Det var både høy- og kornlåve med årets avling, fjøs og stall med buskap og alle bur med mat, klær og gamle bruksting – som nå ble flammenes bytte.

Straks det verste var over og det ikke lengere røk fra tuftene, kom det snart folk til for å prøve å grave fram ting de ennå kunne se monn i. Den første de møtte var Ermegaard. Hun var blitt ei gammel kone med kvitt hår nå, og var sjølve bildet på vanlagnaden der hun satt og gråt i tuftene etter den gamle hovedlåna. Snart gikk det stavlaust i bygda at enken på Meløygården nå var gerådet uti stor nød og armod. Dette skal vi ikke ta for bokstavelig, for det var vel helst en orm av misunnelse og skadefryd som gnog under. Hun satt da fremdeles med – foruten 12 våg på Meløy – 2 våg på Osa, 1 våg på Bolga og meste-parten av den store gården Fjære på Kjerringøy.

Men at det var forbi med de tider da Benkestokenes gull kunne måles i skjegger, er sikkert nok. Det vesle som var, ble heller lite til å gjenreise gården på Meløy i sin fordums glans og prakt.

Den gamle frue var vel nok bøyet i støvet av tyngden i slaget, men ingenlunde knekket. Noe måtte skje, og de snart. Og det var henne det hele kvilte på. Ei hand fikk hun vel som nevnt av sønnene, men særlig stod fogden Peder Broch på Nord-Herøy henne bi med råd og dåd. Alt samme året satte hun derfor i gang med gjenreising av de mest nødvendige hus. Brochs hustru, Maren Falch, var datter til den sagnomsuste fogden Peder Jakobsen Falch og Ermegaard Benkestoks moster, fru Anna Benkestok. Også hun var en av disse stolte, sterke sagakvinnene som kom til å prege ikke bare sin egen tid, men kastet glans som har nådd helt nedover til våre egne prosaiske og velstandsmette dager. Første gang hun entret ekteskapet med den halvgamle skotske kjøpmannen Peiter don Dass, var hun bare en purung jomfru, som nok hadde hatt sine drømmer og svermerier. Dem måtte hun bare gi på båten, da alt ble ordnet over hodet på henne av herr Dass og faren. Etter kjøpmann Dass' død i 1753 ble barna satt bort for å ete nådesmuler hos formående slektninger. Petter, som hadde fått navn etter faren, kom til moster Anne, gift med presten på Sør-Herøy. Det var hun som uttalte de bevingede ord om den unge peblingen som skulle holdes til boken:

«Blir det prest av ham, blir det en smørtønne av min rumpe!»

Prest ble han nå – til gagns – med en røst som når inn i nordlendingenes hjerter den dag i dag.

Maren trøstet seg nå først i et ekteskap med en aldrende prest. Broch var altså den tredje ektemaken hun slet ut.

Selv i små kår synes livskvelden å ha fortonet seg høvelig blid for den aldrende fru Ermegaard, inntil hun gikk bort i 1695, stille og rolig som når sol sig i hav. Da var hun 85 år gammel. Med henne var også Meløys saga som storgård ute. En gang hadde den vært *«Den største og smukkeste gåaard i Nordlandene»* - med adelige friherrereigheter. Nå ble den først delt mellom fru Ermegaards to eldste sønner, Trond og Gunder. Senere har bare oppdelingen fortsatt, til den omkring 1830 var delt i 12 bruk. Hvor mange det er i dag, kan vel Meløyværingene best sjøl berette.

For ennå ligger denne grønne øya der som en naturperle ute i fjordgapet. Ennå stryker den linne havvinden innover øya med tidlig vår og lang, mild høst.

Og ennå kan du vel kanskje i seinsommernatta møte skyggene av unge par som i pudderparykk og florflette krinoliner flyr sin sommerfuglflukt langs det som en gang var hagens krinklede, snøkvite ganger. De kjenner seg neppe igjen, og vi heller ikke dem – og bra er det. For hva hadde nå vel de her å gjøre?

Meløy – riktignok ikke på 1600-tallet, men nesten 400 år etter Ermegaard si tid, fremdeles frodig og vakker.

Her er det Marit Eikesund som ser for seg den hardt rammede Ermegaard i ruinene etter sin gård på Meløy i 1683.

Generelt om Benkestokenes opprinnelse

Benkestok (også kjent som Benkestokk, Benchestoch, Benkstokk, Benchstok, Bænkstok, Benchiestoc, mfl.) er ei norsk **adelsslekt**, kjent fra midten av 1300-tallet, da stamfaren Tord Benkestokk nevnes på Strand i Båhuslen. Hans sønnesønns sønn, Trond Tordsson Benkestok til Talgøy, norsk riksråd, nevnes 1444–72.

Sønnesønnen Trond Benkestok, død 1558 som fogd på Bergenhus, eide setegårdene Hafslo i Sogn, Hananger på Lista og Meløy i Nordland. Hans eldste sønn, Jon Benkestok, overtok jordegodset i Nordland. Den yngre broren Tord Benkestok, lagmann i Nordland 1582, bodde i Steigen. Søsteren Adelus var gift med slottshøvedsmann Christopher Eriksson Bernhoft på Steinvikholm. En annen søster, Brynhilde, ble gift med Erik Hansson Schønnebøl. Slektsnavnet gikk ut av bruk midt på 1700-tallet.

Personer i slekten eide i sin tid mye jordegods i Båhuslen, Herjedalen, Vestlandet, Nordland, Shetland og Færøyene. Personer i Benkestok-slekten bodde både i Båhuslen, i Luster i Sogn der Jordanger var setegård, i Bergen, Bjørnør, Stavanger, Nordmøre, Trondheim og på Agder. Senere flytter de nordover og til «Melø gaard» i **Meløy**, som ble utgangspunktet for utbredelsen i Nordland.

Den siste som brukte navnet Benkestok, bodde faktisk i Nordland midt på 1700-tallet. Ane-tavler fra 1700-tallet viser til at Benkestok'er også kan ha bodd i Ryfylke, der Talgje (Talgø) i Sjernarøyane og Haraldseid i Skjold kan ha vært setegårder, men det fins ikke samtidige kilder som bekrefter det.

Adelsfolk frå Benkestok-ætta på Jordanger

Jordanger med kirken og gårdstunet der adelsfolk fra Benkestok-ætta kom som eiere på slutten av 1500-tallet. Foto: Erling Bjørnetun.

Gården Nedre Jordanger i Indre Hafslo kom i den norske adelsætta Benkestok sitt eie tidlig på 1500-tallet, og på slutten av 1500-tallet vart Jordanger gjort til adelig setegård. Det var Tollef Trondsen Benkestok som fikk hand om Jordanger ved et giftemål med Adelus Eriksdotter fra Fet.

Folk frå Benkestok-ætta ble også på slutten av 1500-tallet giftet inn i adelsætta Kruckow, som styrte og rådde på Sørheim og i Kroken i Sogn. Slik har Benkestok-ætta trolig fått hand om enda mer jordegods i Sogn.

Flyttet til Nordland

I 1523 finner en Trond Tollefson Benkestok som lensherre i Sogn, der han får hand om jorda i fem skipreider. Trolig bosatte han seg på gården Jordanger (i dag i Luster kommune). Ved et forlik med danskekongen i 1528 og den maktsyke stattholderen Vincens Lunge, tapte Trond Benkestok retten til å være lensherre for Sogn og flyttet nordover til Meløy i Nordland.

I Meløy eide han store eiendommer gjennom et giftemål med Anna Johnsdotter Haar fra adelsætta Gyldenløwe. Han fikk først den lavadelige tittelen væpner, før han senere ble ridder og rykket opp i høgedelen. Han var også eier av et par bygårder i Bergen, der han også var fut på Bergenhus og befallingsmann på festningen.

Sammen med riksråd Johan Kruckow på Sørheim-godset i Sogn allierte han seg med erkebispem Olav Engelbrektson i Nidaros i kampen for å bevare katolisismen i Norge på 1520-tallet.

Meløy.

Hvordan det så ut her i Benkestok-adelen sin glanstid på 1600-tallet, er ikke godt å vite, men dette er Meløygården midt på 1900-tallet.

Pantsatt og tapt

Sønnen Tord (Thor) fikk hand om flere gårder i Sogn og Hardanger. Sønnesønnen Trond Tordson til Hanganger (på Lista) pantsatte i 1617 eiendommene sine i Luster og Hafslo til futen Anders Lauritzøn, som da budde på gården Fuhr. Eiendommene ble aldri løst inn, og dermed var Benkestok-ætta si tid i Luster omme.

Midt på 1600-talet rådde også den søkkrike Preben von Ahnen til Bodøgaard over jordeiendommer på Jordanger.

Benkestokslektens adelige mannslinje døde antagelig ut før midten av 1600-tallet, men på kvinnesiden lever en meget stor etterslekt, særlig nordlandsfamilier.

Navnet Benkestokk

Ifølge sagnet fikk slekten sitt adelsnavn etter en episode der en av slektens forfedre hadde berget kongens liv ved å gjemme ham for forfølgende fiender i en benkestokk, d.v.s. en uthulet trestokk som ellers normalt ble benyttet som sittebenk. Denne fremstillingen kan ikke dokumenteres. Antakelig dreier det seg bare om et «våpensagn» eller navnesagn, der ettertiden dikter inn en forklaring på et navn og et våpenmotiv som en ikke kjenner opprinnelsen til. Dette er tilfelle ved mange slektsnavn og våpenskjold.

Våpenskjold

Benkestoks slektsvåpen har et skjold som er beskrevet slik av Hallvard Trætteberg:

«Kløvd, 1. del i blå bunn en halv sølv lilje på kløvningen, 2. del skrådelt av sølv og blått».

Skrådelingen gjengis noen ganger som en skråbjelke, som kan minne litt om en flat stokk, muligens da utført for å vise til slektsnavnet, og dermed gjøre dette til et såkalt talende våpen. Både liljer og skrådelinger er det imidlertid mange av i norske og utenlandske våpenskjold fra middel-alderen og nyere tid. På øverste skjoldkant er det en hjelm med hjelmklede. På hjelmen er det som hjelmtegn to vesselhorn vekselvis delte av sølv og blått.

Fortsatt mangler en fagkyndig, grundig undersøkelse av benkestokkvåpenets innhold, vurdert mot sammenlignbare våpenskjold.

Sentrale personer i Benkestok-ætta

Tord Benkestok i Strand

Den første som brukte navnet Benkestokk er Tord Benkestok. Han er nevnt i 1399 i Oslobiskopen Eystein Aslaksons jordebok over kirkelig eiendom i Oslo bispedømme. Historikeren Tore Vigerust (1955–2010), blant annet kjent fra det såkalte Adelsprosjektet, mente at Tord Benkestok kunne ha vært i Orm Øyvindsons tjeneste.

Strand ligger i Forshelle (nå Forshälla) sokn, 11 km sørsørvest for Uddevalla i det som var det gamle norske landskapet Båhuslen. Gården ligger ved kysten ved Svanesundet (Svanehals, nå Havstens fjord, Brunnefjälls kile og Halsefjorden) mellom fastlandet og Orust.

Henrik Benkestok

I en versjon av Absalon Pedersson Beyers «Norges Beskrivelse» opplyses det at Henrik Benkestok var ridder under kong Erik av Pommern (1405–1440). Noe mer vet vi ikke om han. Riddere var viktige politiske aktører i samtiden, og når han ikke er omtalt i samtidige kilder er det mest trolig en sagnperson.

Jon Tordsson Benkestok

Jon Tordsson Benkestok er den første i slekten som fant veien til Norges største og viktigste kjøpstad, Bergen. Han var i 1435 lagrettemann i Bergen.

Trond Tordsson Benkestok

Trond Tordsson Benkestok var medlem av det norske riksrådet første gang 4. juli 1440. Riksrådet skrev da at om de ikke snart får råd og hjelp fra kongen, vil de si opp troskapen til ham. 22. august 1440 var riksrådet igjen samlet i Oslo. Mellom dem var væpneren Trond Benkestokk. De sa da opp troskapen til kong Erik (av Pommern).

4. desember 1444 deltok han i et riksrådsmøte i København og bekreftet kong Christoffers retterbot om de hanseatiske kjøpmenns rettigheter i Norge.

Det var en redusert rådsforsamling til stede, kun 12 personer, fem geistlige og sju verdslige, hvorav Trond Benkestok er nummer seks og tituleres væpner. Rådet har ivaretatt den geografiske spredningen, idet kun det indre Østlandet, Nordlandene og Island mangler. Sannsynligvis har Trond representert høvedsmannen på Båhus festning, som mangler og ellers ville ha vært selvskreven. Han nevnes ikke igjen som riksråd, og trolig er han død ikke lenge etter.

Trond Benkestokk

I 1472 var Trond Benkestok «væbner» og vitne i en arvesak i Bergen. Den 2. juni 1473 får vi vite at Trond Benkestok og Vår Frue kirke sammen eide i bygården Galgen i Bergen. Den 7. september 1497 stevnet Åse Nilsdatter Vår Frue kirke for 20 mark for Vesle Galgen. Historiker Tore Vigerust mente at Åse Nilsdatter kunne ha vært enka til Trond Benkestok.

Anders Benkestok

Den 2. oktober 1480 var Anders Benkestok student i Rostock. Den 19. februar 1499 innvilget paven en søknad fra Anders Benkestok, prest i Bjørnør, som tidligere har fått dispensasjon fra manglene ved sin fødsel, om at han skal ha adgang til å forene flere kirkelige embeter. Manglene ved hans fødsel viser nok til at foreldrene ikke var gift. Hvor lenge han var prest i Bjørnør vet vi ikke.

Torleif Benkestokk og Adelus Eriksdatter (Kruckow?)

18. april 1502 ble Torleif Benkestok stevnet for landsskyld i to tun i Røneid i Luster. Torleif Benkestok svarte at det var «heimanfølgje» for hans hustru, som da trolig var fra Sogn, men han tapte saken.

I 1505 ga Olav Aslakson 3 løpsbol i Høgi i Luster til sin slektning og hustru Adelus Eriksdatter. Opplysningen om at Adelus eide i Høgi ble senere brukt som grunnlag for å vise Benkestok-ættens odelsrett til Høgi. Adelus kan ha vært gift med Torleif Benkestok, men var i så fall enke i 1505 siden ektefellen ikke er omtalt. Var hun gift med Torleif, må hun etter våpentavlen som ble laget i 1572 – et epitafium i Brønnøy kirke i Nordland, ha vært av Kruckow-familien. Mor til Adelus har etter den samme anetavlen hørt til Smør-familien. Historiker Henning Sollied mente at Adelus Eriksdatter først var gift med Hans Finnson og at de hadde sønnen Finn Hansen, og at hun så var gift med Torleif Benkestok. Jordegodset som Benkestok'ene senere eide i Sogn og Luster har da trolig kommet fra morslekta hans.

I Birgitte Seeblads Norske Våpenbok, i Maren Jørgensdatter Staurs likpreken og i Trond Teistes aner fra 1660 omtales en Torleif Benkestok «til Talgø». I Trond Teistes aner omtales Torleif Benkestok som befalingsmann over Sunnhordland. Talgø er nok det samme som Talgje i Finnøy kommune. Vi ser også at sønnen Trond i 1600-talls kilder blir oppført til Talgø, uten at noen samtidige kilder bekrefter det. I Rostgaards Norske Vaapenbok No 1 hørte Torleif Benkestok til på «Langøen» – Langøy. Vi må nok være forsiktige med disse opplysningene. Sollied skriver at det er overveiende sannsynlig at Torleif Benkestoks foreldre var Trond Benkestok til Talgø og Brynhild Torleifsdatter. Brynhilds mor, Ingeborg var datter til Ulvhild Jonsdatter Smør. Vigerust skriver at eierne av Talgje var Olav Nilsson fra 1450, og deretter Braheslekten. Opplysningen om at Torleif bodde på Talgje mente han derfor var feil. Det Olav Nilsson kjøpte i 1450 og i 1451 var Gard på Sør-Talgje. Det er flere gårder både på Sør- og Nord-Talgje – så det kan være at han bodde på en av de andre gårdene. Tore Vigerust mente at han bodde på Jordanger i Luster.

Trond Torleivsson Benkestok

Seglmerket til Trond Benkestok den 14. juli 1534 er dette delte skjoldet med en halv lilje fast på delingen i første felt, og en skråstilt linje, som kan være en bjelke i andre felt. Som hjelmtegn er to vesselhorn.

Trond Torleivsson Benkestok var trolig født omkring 1490 og døde 1558 i Bergen). I 1523-1525 dukker Trond Benkestok opp i kildene som lensherre i Sogn. Han hadde da forlening med Kvamsøy og Aurland. Vi hører også om Trond som jordeier i Sogn. Det er også trolig at han bodde på Jordanger.

Forholdet mellom Trond Benkestok og Vincent Lunge var dårlig. Høsten 1532 skriver Vincent Lunge om hva erkebiskopen hadde tatt fra ham. Han forteller også om den tid Finn Hansens og Trond Benkestokks karer sammen med erkebiskopens tjenere hadde tatt verdier fra Vincents tjener.

I november 1531 kom den kong Christian (II) som var blitt avsatt i 1524, til Oslo med en stor styrke, for å igjen å erobre landet. Johan Kruckow og Trond Benkestok gikk aktivt ut med støtte av kong Fredrik (I). I juli 1532 ble kong Christian (II) tatt til fange og satt i fengsel. Med sin aktive støtte til kong Fredrik sto Trond Benkestok politisk sterkt etterpå. Som en følge av sitt valg i striden fikk Trond tittelen væpner. 14. juli 1534 ble Trond Benkestok for første gang omtalt som væpner.

Høsten 1532 omtales Trond Benkestok til Alstahaug og «Røddhen». Trond er på dette tidspunktet flyttet til Nordland. I oktober 1541 fikk Trond Benkestok livbrev på gods, renter og rettigheter til Meløy kapell og Sunnfjord len. I 1547 fikk Trond Benkestok brev på Sunnmøre len og det gamle bispegodset i samme len. Til gjengjeld ser vi Trond Benkestok utføre ulike offentlige oppdrag i årene etter.

I 1547 omtales Trond Benkestok som «riddermentsmann». Ved noen få anledninger i 1555 og 1556 fungerte Trond Benkestok som befalingsmann på Bergenhus i Kristoffer Huitfeldts fravær.

Inger Ottesdotter Rømer stevnet i 1539 Trond Benkestok for Meløy og Meløy gods på Helgeland, Øren og Øren gods (Æri godset?).

Vi ser senere at Trond var eier av Meløy, så han vant i det minste den delen av saken. Arven etter Magdalena Olavsdaughter ble det mange rettstvister om. 11. august 1557 ble det kunngjort et forlik mellom Erik Ormson og Trond Benkestokk til Meløy om deling av Smørsgodset. Trond fikk blant annet Hananger og Hanangers gods på Lista, halve Smørsgodset, halvdel av det Færøyske og det Shetlandske godset.

Den 14. februar 1558 døde Trond Benkestok, i bryllupet som han hadde for en av sine døtre, og den 27. november 1569 døde hans enke fru Anna.

Adelus Trondsdaughter Benkestokk

Den 20. september 1540 ga jomfru Magdalena Olsdaughter (Bagge) til Hatteberg (dagens Rosendal) gården Hananger til Adelus Trondsdaughter Benkestok. Adelus var hennes slektning på morssiden.

Den 4. mai 1562 opplyser Absalon Pederson Beyer at Kristoffer Eriksen (Kruckow) var Trond Benkestoks svoger. Han var med stor sannsynlighet gift med Adelus Trondsdaughter Benkestok. Han var befalingsmann på Stensvikholm, og døde i 1563.

Den 6. september 1570 var det skifte etter Trond Benkestok. Søstrene Adelis og Kristin Benkestok fikk en del av Smørsgården og en tomt på Stranden i Bergen, videre eiendommer i Sunnhordland, Fjellberg, Stord, Skånevik, Strandebarm, Egersund, Karmsund, samt i Fjerde.

Den 18. juli 1604 omtales Adelus Benkestok siste gang, og er nok død ikke lenge etter.

Jon Trondson Benkestok

Jon Trondson Benkestok (født omkring 1530 og død omkring 1593) var med da Kong Christian IV lot seg hylle av den norske adelen på Akershus festning i 1591. Han undertegnet hyllningsdokumentet med familiens segl.

På grunn av Jon Benkestoks ekteskap med en såkalt ufri kvinne, Birgitte Nilsson, ble deres barn ikke regnet som adelige.

Kjente barn var:

Torolf († 1622; uten barn)

Anders († e. 1630; gift, uten kjente barn)

Trond († 1626; hadde en datter, Ermegaard, som omtales foran)

Johan (hadde en datter)

Tord

Christopher († .e 1618; hadde to sønner)

Niels († e. 1599)

Anna († e. 1599)

Margrethe Benkestok (flere etterkommere).

Trond Benkestok hadde datteren Ermegaard Benkestok († 1696), som hadde etterkommere. Johan Benkestok hadde datteren Anna Benkestok, som var gift. Christopher Benkestok hadde formodentlig to sønner: Jens Christophersen Benkestok († e. 1665) og Anders Benkestok († 1672 i Trondheim). De to brødrene var de siste kjente mannlige medlemmer av adelslekten.

Den yngre slekten Benkestok bestod av Gunder Amundsen Benkestok og dennes barn. Han var sønn av Ermegaard Benkestoks datter Magdalena Jonsdotter.

Gunder Benkestok lot i 1753 arrangere en større reise til København, hvor målet var å oppnå adelskap som nær etterkommer av den gamle adelsslekten. Forsøket lyktes ikke.

En annen kognatisk etterkommer, Jon Gundersen Benkestok, et søskenbarn av den førstnevnte, brukte i 1756 dette navnet.

Tord Trondson Benkestokk til Jordanger

Tord Benkestok skrev seg til Jordanger i Luster, som var hans setegård. Den 6. september 1570 var det skifte etter Trond Benkestok. Tord Benkestok arver sammen med Jon Benkestok en grunn på Stranden i Bergen, videre Smørsgarden i Bergen, og deler av en rekke eiendommer i Sogn og Hardanger.

Den 13. oktober 1572 ble det framlagt et brev for Domkapitlet i Stavanger, beseglet av Tord Benkestok, om en farskapssak, der Kirstine Hansdatter skulle ha vært utro med Tord Benkestok. Fra 1573 var Tord Benkestok fogd over Jæren og Dalane. Han hadde bosted på gården Orre på Jæren og hadde bodd der i lang tid. I 1578-1579 hadde Tord Benkestok forlening med Salten len. I 1582 var Tord Benkestok i Oslo for å hylle prins Kristian. Han undertegnet da hyllingsdokumentet. Den 3. august 1583 fikk Tord Benkestok for sin tjeneste som lagmann et forleningsbrev på Steigen.

Tord Benkestok døde en gang mellom 29. mai og 13. september 1587.

Brynhild Trondsatter Benkestokk og Erik Hansen

25.–27. august 1565 giftet Brynhild Benkestok seg med Erik Hansson. Den 12. september 1567 døde fru Brynhild Benkestokk på Nordmøre. Hun var gift med Erik Hansson, som var fogd på Nordmøre.

Den 6. september 1570 var det skifte etter Trond Benkestok. Erik Hansson arvet på hans avdøde hustrus vegne – «Brynnell Benkestok», - en grunn i Bergen og eiendommer i Nordhordland, Sunnfjord, Sunnmøre, Ørsta, Harnan, Borgen, Sykkylven og Lofoten.

Anna Torsdatter Benkestokk og Jon Kristenson Gran

Den 18. mars 1606 var Anne Benkestok gift med Jon Kristenson Gran. Anne Benkestok hadde vært utro med skolemesteren Søren Pederson i Stavanger. 7. mai 1606 var samme sak oppe igjen i Domkapitlet og de ble skilt. Anne var på vei med en annens barn. Søren Pederson nektet. Den 17. januar 1601 møter mester Jon Gran i domkapitlet i Stavanger på vegne av Annes søster Adelus Benkestok, og han har nok vært gift med Anne på dette tidspunktet. Jon Kristenson Gran var bartskjærer i Stavanger.

Kristin Benkestokk og Aksel Gyntersberg

Våpenskjoldet til Kristine Benkestok i Brønnøy kirke er fra 1572. I første felt er det en litt forkrøblet, halv lilje fast på delingen.

19. august 1565 omtales fru Kirsten Benkestok for første gang. Hun var gift med Aksel Gyntersberg.

I 1569 var Aksel Gyntersberg og Adelus Benkestokk eiere av Meløy i Helgeland.

Den 16. september 1570 var det skifte etter Trond Benkestok. Adelis og Kristin Benkestok fikk en del av Smørsgården og en tomt på Stranden i Bergen, videre eiendommer i Sunnhordland, Fjellberg, Stord, Skånevik, Strandebarm, Egersund, Karmsund, samt i Fjerde.

Den 21. februar 1572 døde Kristine Benkestok i barselseng. Hun ble gravlagt i Brønnøysund. I 1588 døde Aksel Gyntersberg. Han skrev seg vekselvis til Snellsund (på ukjent sted) og Mel i Kvinnherad.

Brynhild Tordsdatter Benkestok og Hans Olavson Teiste

Våpenskjoldet til Brynhild Benkestok fra anetavlen med våpenskjold etter Trond Teiste og Pernille Rytter er fra ca. 1660. Våpenskjoldet er markert i sølv (uskravert) og blått (vannrette streker). I første felt er det en halv lilje fast på delingen. Felt to er skrådelt. Som hjelmtegn er det to vesselhorn delt i vekselvise farger. Hans Olavson Teiste var i 1598 og 1604 fogd på Lista. Han bodde på Hananger i Vanse. I 1606 var Hans Teiste fogd i Hardanger og i 1607 igjen fogd på Lista. De bodde da på Lunde, som de hadde arvet etter Adelus Benkestok. I 1623 var Brynhild Benkestok enke.

Adelus Benkestok og Henrik Jørgenson Staur

Våpenskjoldet til Adelus Benkestok fra anetavlen med våpenskjold etter Maren Jørgensdatter (Staur) er fra 1685. Det er et uvanlig våpenskjold for Benkestok'ene, da det er speilvendt i forhold til det som er vanlig. Første felt er delt med en skråstilt linje og den ene halvdel er skravert. I andre felt er det en halv lilje fast på delingen. Som hjelmtegn er det to vesselhorn.

Adelus Andersdatter Benkestok var i henhold til anetavlen til Maren Jørgensdatter Staur (fra omkring 1685), datter til Anders Fartegnsen Benkestok til Meløy og datteren til Peder Gran på Meløy. Anders Benkestok er ikke kjent fra samtidige kilder.

Henrik Jørgenson Staur var en adelsmann som hadde Bremsnes som setegård. Han ble utnevnt til lagmann i Trondheim den 27. juli 1589, og i tillegg lagmann over Jämtland 6. desember 1599. Han er omtalt som død 22. juni 1609.

Jon Benkestok

Jon Benkestok på Justad, Buksnes i Lofoten er kjent fra 1647.